

IZHAJA VSAK DAN

Čudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvd. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti štev. 20.

Poštno-hranilnični račun štev. 841-652. TELFON št. 11-57.

DRŽAVNI ZBOR.

Domobranski zakon sprejet. — Prvo ex-lex stanje v Avstriji.

DUNAJ 27. (Izv.) Zbornica je danes sprejela domobranski zakon. Nemški nacionalci so napeli vse sile, da bi ohranili tudi pri domobranskem polku ono domini-rajočo pozicijo, ki jo imajo v skupni armadi. Umevno je, da noče nemški centralizem priznati prav nikakih pravic drugim, zlasti slovanskim narodom v vojni upravi. Zbornica je sprejela besedilo § 8. domobranskega zakona v oni obliki, kakoršno je sklenila večina, obstoječa iz slovanskih poslancev in socijalnih demokratov. Proti so glasovali le nemški nacionalci in pa krščanski socijalci, to je ona stranka, ki je včasih najbolj kričala za enakopravnost vseh avstr. narodov. Pri glasovanju o gorenjem paragrafu je prišlo med nemškimi nacionalci in socijalnimi demokrati do ponovnih, jako burnih spopadov in kravalov. Ostali paragrafi domobranskega zakona so bili gladko, brez boja sprejeti.

* * *

Avstrijska državna uprava stoji prvi-krat pred upravnim ex-lex stanjem, ki nastopi s 1. julijem, ker zbornica ni mogla pravočasno rešiti proračunskega provizorija. V kritičnih momentih si je znala vlada vedno pomagati z znanim §-om 14, s pomočjo katerega si je vedno sama votirala budget. Sedaj pa je nastopila taka politična konstatacija, da nima vlada pravega, v zakonih utemeljenega razloga za vladanje s §-om 14.

Velike parlamentarne stranke so se zadnje dneve trudile, da bi tudi budgetni provizorij pravočasno spravile pod streho, toda že tekot današnjega popoldneva je postalo popolnoma jasno, da zbornica ne bo mogla pred 1. julijem rešiti provizorija, dočim poteče stari proračunski provizorij že 31. t. m.

Z ozirom na to, da jutri zbornica sploh ne zbore in da tudi gospodska zbornica ne more tako hitro rešiti začasnega proračuna, je bilo v parlamentu docela jasno, da bo ex-lex stanje trajalo najpozneje do 8. julija.

Vladi udani, nemški nacionalci delajo za to odgovorne opozicijske stranke, zlasti pa socijalne demokrate, katerim očitajo, da so edino le oni s svojo zavlečevalno taktiko zakrivali neparlamentarne razmere v upravi.

V debato o budgetnem provizoriju je posegel danes tudi ljubljanski poslanec dr. Vladimir Ravnikar, ki je obširno pojasnil tako splošne jugoslovanske, kakor tudi specijalne slovenske zahteve nasproti avstrijski državni upravi.

Zaradi vsesokolskih slavnosti v Pragi jutri ne bo seje. Prihodnja seja bo šele v ponedeljek ob 3 popoldne. Današnja seja je trajala pozno v noč.

Parlamentarni krogi pričakujejo, da bo zbornica šele v torek sprejela v tretjem branju budgetni provizorij, gospodska zbornica pa šele 8. julija, nakar ga bo cesar takoj sankcioniral.

PODLISTEK

Vitez iz Rdeče hiše.

(Le chevalier de Maison Rouge).

124

Roman iz časov francoske revolucije. — Spisal Aleksander Dumas star.

„Je že dobro; upam, da bova še govorila o tem; toda medtem ste se vi maščevali, podlo maščevali nad žensko. Ker pravite, da ste prežali name, zakaj niste prežali onega dne, ko ste mi ukradli Genevieve?“

„Menim, da ste mi jo vi prvi ukradli.“

„No, dobro!“ je rekel Maurice in potrkal na svoj meč, „nudim vam zaščeno.“

„Ako želite, jutri, danes ne morem.“

„Čemu jutri?“

„Ali pa nocoj.“

„Zakaj ne na mestu?“

„Ker imam opravka do pete ure.“

„Zopet kak gnjusen načrt,“ je dejal Maurice, „zopet zavratnost.“

„Ah, ah, gospod Maurice, v resnici ste mi zelo malo hvaležni. Kako? Dovolil sem vam, da ste šest mesecev igrali ljubimca moje žene; šest mesecev nisem nasprotoval Vašim sestankom, nisem motil Vaše sreče. Priznajte, da noben človek bi ne mogel biti potrpežljivejši od mene.“

„Hotel si me namreč izkoristiti, zato si mi priznavaš.“

V naslednjem

sejno poročilo.

Zbornica je danes končala razpravo o deželnoobrambnem zakonu ter se je ob pol 1. začelo glasovanje.

O §-u 1. se je vršilo na zahtevo čeških socijalnih demokratov poimensko glasovanje ter je bil vladni predlog z 263 proti 112 glasovom sprejet. — Nato so bili sprejeti §§ 2-7, ter odklonjeni vsi manjšinski predlogi.

O §-u 8, se je razvila precej obširna debata.

Ta paragraf se glasi po sklepu brambnega odseka: „Poveljevalni jezik deželne brambe v vseh na državnem zboru zastopanih kraljevinah in deželah je isti kakor v armadi; v občevanju s prebivalstvom pa se je posluževati materinskega jezika istega.“

K tej predlogi je stavil posl. Gross iz nemškega „Nationalverbanda“ predlog, da naj se dostavi k poveljevalnemu jeziku tudi še službeni jezik, drugi odstavek pa naj se črta.

Češki posl. Fresl je stavil predlog, da bodi poveljevalni jezik pri deželni brambi materinski jezik vojakov. Ta predlog je bil seveda odklonjen.

Posl. Klemensiewicz je stavil k drugemu odstavku §-a 8 predlog, da naj domobranske vojaške oblasti s civilnimi uradi in strankami občujejo v jezikih, ki so v deželi navadni (!) Nemški „Nationalverband“ je zahteval o Grossovem predlogu poimensko glasovanje, kateri zahtevi je predsednik ugodil.

Ko je glasoval prvi socijalno-demokratski poslanec Abram proti Grossovemu predlogu, je nastalo med „Nationalverbandom“ strahovito upitje. Klicali so jim: Sramota, izdajice nemškega naroda, šufti in razne druge psovke. — (Burni prizori! Toliko, da si niso skočili poslanci v lase.)

Predlog posl. Grossa zaradi uvedbe nemškega poveljevalnega jezika je bil s 170 proti 277 glasovi odklonjen.

Za predlog poslanca Klemensiewicza so glasovale vse slovanske stranke razen Rusinov, Poljakov in slovenskih klerikalcev. Poljaki so glasovali proti. Rusini so se odstranili, slovenski klerikalci so glasovali proti, češ, da je izraz v deželi navadni jezik premalo jasen.

Predlog je bil z 240 proti 168 glasovi odklonjen.

Vršilo se je nato glasovanje o predlogu poslanca Mičocha, ki se strinja v bistvu z drugim odstavkom §-a 8. Tudi njegov predlog je bil z 225 proti 174 glasovi odklonjen.

Nato so bili sprejeti ostali paragrafi neizpremenjeni po vladni predlogi.

Na to je pričela zbornica z drugim branjem budgetnega provizorija. Razprava je trajala pozno v noč in se nadaljuje prihodnji ponedeljek.

Vodovodne naprave za Kras.

CUNAJ 27. (Izv.) V vodnogospodarskem odseku je minister Trnka razvil obširen program glede regulacije rek in gradnje

„Seveda!“ je mirno odgovoril Dixmer, ki se je skušal obvladovati v isti meri, čim bolj se je razburjal Maurice. „Seveda. Medtem ko ste vi izdajali republiko in ste jo prodajali za pogled moje soproge; medtem ko sta se sramotila sama sebe, Vi s svojim izdajstvom, moja žena s svojo prešestno ljubeznijo, sem bil jaz modrijan in junak. Kakal sem in triumfirah.“

„Ostudno!“ je dejal Maurice.

„Kaj neda, s tem ste najboljše ocenili svoje vedenje, gospod? To je ostudno, to je sramotno!“

„Moiute se, gospod; vedenje, ki je Vi imenujete ostudno in sramotno, je treba pripisati možu, ki mu je bila zaupana čast ženske in ki je prisegel, da jo ohrani čisto in neomadeževano. Mesto tega, je izkoristil njeno lepoto ter skušal z njo pridobiti slabotno srce. Vaša sveta dolžnost je bila čuvati to žensko, gospod, toda mesto, da bi jo bili čuvali, ste jo prodajali.“

„Kar sem nameraval storiti, vam hočem povedati,“ je odvrnil Dixmer, „imel sem rešiti svojega prijatelja, ki se je bojeval z menoj za svoto stvar. Kakor žrtvujem rad za to stvar svoje imetje, tako sem žrtvoval tudi svojo čast. Nase sem popolnoma pozabljal, umaknil sem sem popolnoma v ozadje. Šele nazadnje sem mislil nase. Sedaj nimam prijatelja več, prijatelj je umrl s prebdenimi prsi; sedaj ni kraljice več, moja kraljica je umrla na morišču; sedaj, čujte me, mislim na osveto.“

„Recite raje, na umor.“

vodnjakov. Omenjal je tudi potrebo gradnje obsežnih vodnih naprav na Krasu, v Trstu, Istri in Dalmaciji ter je poudarjal, da dovoli vlada za gradnjo vodnjakov na Kranjskem in Primorskem znesek 12 milijonov kron.

BRZOJAVNE VESTI.

Cesar pri grofu Stürgku.

DUNAJ 27. (Izv.) Cesar je danes obiskal še vedno na očeh bolnega ministrskega predsednika grofa Stürgkha na njegovem stanovanju. Obisk je veljal sankciji brambnih zakonov in se je hotel vladar pri Stürgkhu informirati o stanju brambnih zakonov. Cesar je ministrskega predsednika posečil v povsem temni sobi.

DUNAJ 27. (Izv.) Današnji cesarjev obisk pri ministrskem predsedniku grofu Stürgkhu je trajal nad 1 uro in je cesar še vedno bolnemu ministru izrazil najvišje priznanje za ugodno rešitev brambnih zakonov.

Zasedanje delegacij.

BUDIMPEŠTA 27. (Izv.) Skupne delegacije se sestanejo dne 20. septembra in sicer zopet na Dunaju. Zasedanje bo trajalo tri tedne.

Pred vsem bodo rešile nekatere upravne finančne zadeve. Zadnje zasedanje delegacij v tem letu bo najbrže v novembru, na katerem bodo rešile skupni proračun za l. 1913.

Ogrski državni zbor odgođen.

BUDIMPEŠTA 27. (Kor.) Predsednik grof Tisza je otvoril sejo ob 10-20 dopoldne. Predsednik magnatske zbornice je pismeno naznanil, da je ista sprejela vse od poslanske zbornice sprejete zakonske načrte, ki bodo sedaj predloženi v najvišjo sankcijo.

Ministrski predsednik pl. Lukács je predložil cesarjevo lastnoročno pismo, glasom katerega je državni zbor do 17. septembra odgođen. Pismo je bilo z udanostjo naznanje vzeto in bo predloženo magnatski zbornici.

Na predlog predsednika je bilo nato sklenjeno, da bo prihodnja seja dne 17. septembra ob 10 dopoldne z dnevnim redom: Določitev delovnega programa.

Nadalje si je predsednik izprosil pooblaščenje, da sme cesarju čestitati povodom njegovega rojstnega dne. Poslanci so vstali raz sedežev in so klicali: „Ejlen a kiraly!“ (Živel naš kralj!)

Ob zaključku seje je zbornica prirejela Tiszi burne ovacije.

Stališče ogrske vlade in opozicija.

BUDIMPEŠTA 27. (Izv.) Opozicijske stranke vztrajajo na strogem stališču, da se morata umakniti ministrski predsednik Lukács in grof Tisza, predno zopet nastopijo normalne razmere v deželi. Pred vsem pa zahtevajo opozicijske stranke takozvano restitutio in integrum, zahtevajo, da se povrnejo odnosi, ki so vladali pred 4. junijem.

Novi rektor dunajske univerze.

DUNAJ 27. (Kor.) Za rektorja dunajske univerze je bil izvoljen profesor patološke

„S tem, da zabodem prešestnico, je ne umorim, temveč kaznujem.“

„Kdor kaznuje, se ne boji dneva; ti ne haznuješ, ker bežiš, ker se skrivaš, medtem ko mečeš njeno glavo giljotini.“

„Jaz da bežim! Jaz da se skrivam! Kako moreš trditi kaj takega, ti revček?“

Je vprašal Dixmer; „ali se skrivam, ko vendar prisostvujem njeni obsodbi? Ali sem bežal, ko sem dospel celo do mrtvaške dvorane, da ji zakličem zadnji zbogom?“

„Ti jo hočeš zopet videti?“ je vzkliknil Maurice, „posloviti se hočeš od nje?“

„Tiho vendar,“ je odgovoril Dixmer in zmajeval z rameni. „Zdi se, da ne poznaš osvete, občan Maurice. Ti meni, da bi se jaz pobotal s prešestnico, ki je zaslužila smrt, v hipu, ko jo kaznujem s smrtjo, ali bolje, da bi se ona pobotala z menoj? Ne, občan Maurice, našel sem nekaj boljšega nego je to; našel sem sredstvo, s katerim ji hočem prizadejati vse ono zlo, ki ga je bila prizadejala meni. Ona ljubi tebe, umreti bo morala daleč od tebe; mene sovraži in snide se z menoj. „Vidiš,“ je pripomnil in potegnil iz žepa listnico; „vidiš to listnico? V njej imam vstopnico, podpisano od jetniškega kancelista. S to vstopnico pridem lahko do obsojencev; no dobro, pojdem k Genevieve in jo imenujem prešestnico; gledal bom, ko ji bo rabelj jemal lase, a medtem bo čula moj glas: prešestnica! Spremljal jo bom do rabeljskega voza, in ko stopi na morišče, bo zadnja beseda, ki jo bo čula: prešestnica!“

(Dalje.)

anatomije, dvorni svetnik dr. Anton Weichselbaum.

Glavni urednik čeških „Narodnih Listov“ umrl.

PRAGA 27. (Izv.) Danes je umrl deželni poslanec ter glavni in odgovorni urednik „Narodnih Listov“ Josip Anýž po kratki bolezni.

Proces proti Jukiću.

ZAGREB 27. (Izv.) Po dosedanjih rezultatih preiskave se prične obravnava proti atentatorju Jukiću dne 18. julija. Sodna preiskava je skoro popolnoma zaključena. Državno pravdnštvo je še neodločeno glede kvalifikacije soudeležbe 16 tudi obtoženih dijakov pri atentatu.

Veliko poverjenje.

PRAGA 27. (Izv.) Na graščini Dolne Beskovice, lastni deželnemu maršalu princu Lobkovicu, je oskrbnik Deyl poveril pol milijona kron in neznano kam pobeignil.

Nemiri v Italiji.

MILAN 27. (Izv.) V kraju Rovigo pri Milanu so nastali med kmetiskim prebivalstvom resni nemiri zaradi občinskih volitev. Demolirali so občinsko hišo. Vsak trenotek tudi lahko izbruhne generalna stavka.

Stavka ameriških natakarjev končana.

LONDON 27. (Kor.) „Times“ poročajo iz New-Yorka: Stavka natakarjev in drugih hotelskih in gostilniških uslužbencev je bila včeraj končana.

Upor v turški armadi.

CARIGRAD 27. (Kor.) Vesti, glasom katerih so v okolici Bitolje pobegnili štirje bataljoni, se ne potrjujejo. Glasom dosedanjih vesti so pobegnili v Bitolju 4 častniki in 180 vojakov, v Prilepi 2 častnika in 35 vojakov, v Olvidi 2 častnika in 25 vojakov. Poveljnik bitolskega armadnega zbora, ki se nahaja v Ištipu, se vrne v Bitolje. Vest o njegovem odpoklicu se ne potrjuje. Major Niogi bej, ki se nahaja na svojem posestvu pri Bitolju, je bajle dobil nalog, da posreduje pri begunih. Tukajšnji mladoturški krogi označajo begunce, ki niso vsi Albanci, za reakcionarje. Glasom soglasnih vesti iz različnih virov zahtevajo beguni spremembo ministrstva, izuzemši ministra notranjih zadev in razpust, oziroma očiščenje mladoturškega odbora. Glasom vesti, izvirajočih iz krogov mladoturškega odbora, se zdi, da so mladoturki pripravljeni deloma žrtvovati vlado, ne pa zbornice. V okrilju vlade sta bajle dve struji. En del ministrov, posebno minister notranjih zadev je zato, da se begunce pomiri z lepa, drugi so za ostra sredstva.

Upor med turškim vojaštvom.

SKOPLJE 27. (Izv.) V Bitolju postaja položaj čim dalje resnejši. Med vojaštvom vlada splošno nezadovoljstvo. Uporlo se je 12 bataljонов redne vojske, 4 bataljoni so se združili z vstaškimi četami.

Vsesokolski zlet v Pragi.

Prihod gostov.

PRAGA 27. (Izv.) Z današnjim dnem so se pričele slavnosti vsega slovanskega Soklstva. Slovanski gostje prihajajo od juga in vzhoda. Do večera je bila vsa Praga napolnjena z gosti. Čela Praga se je obkela v najsijajnejše oblačilo. Živahno, posestrimsko je pozdravljala Praga vse Slované. Ob 5-40 zjutraj so številne množice občinstva pričakovale na cesar Fran Josipovem kolodvoru Poljakov iz Rusije. Teh pa ni bilo. Za 10-30 dopoldne je bil napovedan prihod bolgarskih Sokolov - junakov. Nepregledne množice, zlasti pred kolodvorom in na Vaclavskem trgu so željno pričakovale Bolgarov. Prispelo je v Prago 320 bolgarskih junakov, ki so bili nad vse sijajno sprejeti. Bolgare je pozdravil načelnik dr. Schreiner. Gosti so na to odkorakali s kolodvora v Karlin. Potoma jih je prebivalstvo nad vse prisrčno pozdravljalo.

Prihod slovenskih Sokolov.

Komaj je Praga pozdravila bolgarske goste v svoji sredi, že so se začeli gostoljubni Pražani pripravljati na sprejem slovenskih Sokolov. Nad 500 slovenskih Sokolov je ob 11-45 dopoldne posebni zletni vlak pripeljal v prostrano in naravnost monumentalno lopo cesar Fran Josipovega kolodvora. Naše Sokole sta pozdravila načelnik Č. S. Z. dr. Schreiner in pa zastopnik praškega mesta. Slovinci so bili po vseh ulicah burno in živahno pozdravljeni. Češki narod je slovenskim Sokolom po ulicah izkazoval nepopolne izraze ljubezni in je znova dokumentiral tesno in bratsko češko-slovensko vzajemnost.

Ostali gosti.

PRAGA 27. (Izv.) Ob 3-17 so prišli v Prago angleški telovadci. Sprejeti so bili

na državnem kolodvoru. Ob 6.20 zvečer pa so dospeli hrvatski Sokoli iz banovine. Tudi Hrvate-trpne je češki narod sprejel z nepopisnim navdušenjem. Vsi so si stiskali prsne roke, češ, tukaj pri vas v Pragi smo na svobodnih tleh, dočim nas tam doli more in hočejo politično uničiti. Pa tudi s čeških krajev so danes vozili dolgi vlaki številne množice, izletnike in Sokole, ki se hočejo udeležiti vseh slavnosti. Tekom dneva je dospelo v Prago nad 300 zletniških vlakov.

Nemci in sokolske slavnosti.

DUNAJ 27. (Izv.) Nemško časopisje ostro napada ministra javnih del, Trnko, ki bo jutri odpotoval v Prago k sokolskim slavnostim. Nemški nacionalci se tudi zelo razburjajo nad naučnim ministrom Hussarekom, ki tudi jutri odpotuje v Prago, da obišče obe tamošnji univerzi.

DUNAJ 27. (Izv.) Nemški „National-Verband“ je imel danes posebno plenarno sejo, na kateri se je izključno bavil z jutrišnjim odpotovanjem naučnega ministra Hussareka v Prago. Ker se je sploščka trdila, da namerava naučni minister prisostvati slavnostim in zlasti slovesnemu odkritju spomenika Palackega, so nemški radikalni elementi začeli groziti vladi. Pomirili so se, ko so dobili zagotovilo, da Hussarek edino le v ta namen odpotuje v Prago, da obišče češko in nemško univerzo.

Afrkanske razmere na Koroškem.

Trst, dne 27. junija.

To kar uganja zbesnela nemška klika na Koroškem, presega res že vse meje. V šolah, uradih in vsem javnem življenju sploh za Slovence na Koroškem v obče ne obstoji pravica. Slovence, ki zahteva na železnici vozni listek v slovenskem jeziku, enostavno zaprejo, slovenskega otroka, ki govori v šoli svoj materini jezik, kaznujejo, slovenskega odvetnika, ki se na sodišču poteguje za pravice slovensčine, disciplinirajo. Vendar vse to še ni dosti. Tudi raznim slovenskim društvom delajo koroške oblasti vse mogoče ovire.

Društvo, ki je posebno na želodcu pobesnelim nemško-nacionalnim uradnikom po c. kr. državnih uradih na Koroškem, je „Sokol“ v Borovljah. Temu društvu je c. kr. okrajno glavarstvo v Velikovu — poleg mnogih drugih preganjanj — končno prepovedalo sokolski kroj! Društvo se je proti zlučakrskemu odloku okrajnega glavarstva v Velikovu pritožilo na deželno vlado v Celovcu, ki je pa potrdila famozni ferman. Borovljski „Sokol“ se je nato pritožil na ministrstvo notranjih zadev na Dunaju in vložil pritožbo potom okrajnega glavarstva v Velikovu. „Sokol“ je čakal rešitve mesec, dva, tri, šest, a o rešitvi pritožbe — pa naj že bo ugodno ali neugodno — ni bilo ne duha ne sluha. Ker pa rešitve le še ni bilo, se je posl. Grafenauer informiral v ministrstvu notranjih zadev, kaj je s to pritožbo in doznal, da na ministrstvu o omenjeni pritožbi sploh ničesar ne znajo, da sploh niso dobili nikakega utoka od „Sokola“ v Borovljah.

C. kr. državne oblasti na Koroškem torej izdajajo najprvo nezakonite in neutemeljene odloke in prepovedi, a potem pritožbe proti takemu očitnemu kršenju zakona sploh ne predložijo ministrstvu v odločbo!

To je pač nekaj tako gorostasnega, da bi vsi slovenski zastopniki v dunajskem parlamentu morali začeti resno in energično akcijo, da se tem neznosnim razmeram stori že enkrat konec. V prvi vrsti je dolžna S. L. S., da se že enkrat zgane in nekaj stori za koroške Slovence. Saj je slovenska Koroška v njenem taboru in jej je pri vsaki tozadevni akciji zagotovljena pomoč vseh jugoslovanskih in gotovo tudi ostalih slovenskih zastopnikov.

Seveda bi se utegnili gospodje od S. L. S. izgovarjati, da se gre v slučaju, ki smo ga tu opisali, za organizacijo, ki je njim nasprotna. Ali mi pri tem nimamo v misli le tega slučaja, temveč vse krivice, ki se gode koroškim Slovencem, za katere se ravno ona stranka, ki bi bila v to v prvi vrsti poklicana, dosedaj niti ni brigala.

Polom v Puli.

Pula, dne 27. junija.

„Edinost“ od 2. t. m. je med drugim poročala tudi, da namerava vlada malce pogledati i v račune in blagajno mestne hranilnice. Danes pa moramo poročati, da je vlada res odredila revizijo te hranilnice in zato izbrala nekega durajškega strokovnjaka. Kakor doznajemo, je ta že dospel v Pulo včeraj in je menda — vsaj po informacijah našega dopisnika — začela danes predpoldne revizija, ki bo najbrže dlje časa trajala. Tu pride tudi še marsikaj na dan. Govorilo se je že dlje časa, da tudi tu ni vse v redu in zato se pričakuje iznenadenja.

Sicer pa počakajmo na rezultat revizije. En uradnik tega zavoda je že suspendiran, ne sicer radi kakih nerednosti pri hranilnici,

temveč radi zneska 500 K, ki si ga je izposodil od občine že leta 1905, ko je bil še občinski uradnik, a je baje „pozabil“ zopet vrniti.

O izidu te najnoveje faze puljskega poloma še poročam.

Ko izve za to odredbo vlade „Giornaleto“, bo seveda zopet psoval na vse strani, kar mu pa radi odpustimo. Ko ni več drugega, so tudi psovke dobra tolažba. Le škoda — za „Giornaleto“ namreč — da tudi ta tolažba ne bo več dolgo trajala, ker se bliža tudi njemu ura, ko bo moral iti kašo pihat.

Mislimo, da ste nas razumeli!

Domače vesti.

Ljubljanski „Slovenec“ ima posebno veselje, kadar more lopniti po „Edinosti“. Pred par dnevi se je zopet spustil nad nas, kar nam je naš poročevalec pri Aškercevem pogrebu sporočil govornico, da je član organizacije „Orlov“ vrgel kamen v vlak, v katerem so se vozili k pogrebu gorenjski sokoli. „Slovenec“ vprašuje, če bo sedaj, ko je dognano, da dotični mladenič ni član kake klerikalne organizacije „brumna Edinost“ popravila to vest, ki pa je priobčila s plemenitim namenom, da spozna nje „bravci“, kakšni divjaki so ti klerikalci, ki ne puste pri miru niti pobožnih liberalcev, kader se peljejo na pogreb.

Kakor torej „Slovenec“ razvidi, nimamo prav nikakega razloga, da ne bi povedali ono, kar on želi, da povemo. Mi smo se vedno držali principa, da treba storjeno krivico popraviti, mejtem ko je „Slovenec“ samo o tržaških Slovencih nagradil še toliko laži in infamij, da jih sploh ne more nikdar več popraviti.

Posvečenje novega židovskega templja. Sinoči ob 7.50 se je izvršila z veliko svečanostjo slovesna otvoritev in posvečenje novega židovskega templja v ulici Gaetano Donizetti in trga S. Francesco.

Veličastna stavba v asirsko-babilonskem slogu je delo arhitektov R. in A. Berlam, ter je res pravo umetniško delo, ne-le vsled svoje arhitekture, prvi tako zgrajen tempelj v Trstu — temveč pred vsem vsled svoje velike razkošnosti na dragocenih mramorjih, lestencih, mozaikih itd. itd. Program posvečenja je obstojal v pevanju raznih svetih pesmi itd. v pomen višjega rabinarja profesorja dr. H. P. Chojega, slovesnem prenosu sv. Pisma v sveto skrinjo, ter v blagoslovljenju cesarja in občine.

Slovesnostim je prisostovalo izredno veliko število oseb, dočim je bila zunaj ogromna množica, da so morali redarji skrbeti za to, da ni bil oviran promet po bližnjih ulicah.

Bili so navzoči med drugimi namestnik, župan, konreadmiral pl. Kohen, krajni poveljnik podpolkovnik pl. Illschall, ravnatelj redarstva dvorni svetnik pl. Manussi itd.

Po izvršeni slavnosti so bili navzoči postreženi z bufetom.

Mestni proračun za l. 1912 potrjen. Iz včerajšnjih tržaških večernih listov posnemljemo, da je finančno ministrstvo brzojavilo namestništvu, da je proračun tržaške mestne občine za leto 1912 dobil najvišjo sankcijo. Bili so namreč odobreni izdatki in potrebno pokritje, ni pa bil odobren sklep glede povišanja doklade. Mestni svet, ali bolje njega večina, je tudi sklenila, da se ima najeti posojilo v znesku K 6.100.000 proti zadolžnicam na kratko dospelost, dočim je vlada predložila v sankcijo le svoto K 3.800.000.

Slikarska šola na trgu Goldoni št. 6 (salon d'art) sprejema za letni tečaj na novo one učence, ki se žele priučiti slikanja po prirodi. Gojilo se bo celo polletje predvsem takozvano „pokrajinarstvo“, to je slikanje prirode odnosno po prirodi. Oni, ki žele tozadevni informacij, naj se zgledajo v šoli ob torkih ali pa petkih od 7 do 8 zvečer. Prospekte se dobiva zastoj.

Veselica skupine NDO. „Mestna plinarna“, ki se je vršila preteklo nedeljo na vrtu kons. društva „Jadrana“ pri Sv. Jakobu, je izpadla najsajajša. Posetilo je veselico veliko število zavednega slovenskega delavstva ter pokazalo, da je pripravljeno pomagati trinom v mestni plinarni in boju za njati pravice. Na veselici je govoril dr. in dež. poslanec g. dr. O. Rybař o zgodovini delavstva v mestni plinarni.

Na podlagi govora dr. in dež. posl. so spoznali slovenski ljudje trpljenje ubogih slovenskih delavcev v mestni plinarni, ki traja že leta in leta; spoznali so težak boj za obstanek in kruh. G. poslancu je bil izročen od strani delavcev mestne plinarne krasen šopek cvetic.

Na naše gore! Tržaška podr. S. P. D. opozarja vse cene. Člane in prijatelje, da se vrši odhod na uže prijavljeni izlet na Čaven, Kucelj itd. jutri v soboto popoldne z vlakom dr. železnice ob 12 in tridečet, ker zabavni vlak nima zveze iz Prvačine do Kriza Cesta. Na Dolu so prijavljenim planincem prenočišča itd. preskrbljena. Za nedeljo je treba vzeti nekoliko hrane seboj.

Z Dola nam javljajo, da prižgo Gorjani na strmih pečinah „Orlovice“, pod kojo nas

bo vodila planinska steza, veličasten kres v pozdrav trž. slov. planincem.

Navtična akademija. Vpisovanje v višje tečaje (II. pripravljalni in I. navtični) navtične sekcije trgovske in navtične akademije se bo vršilo dne 6. in 8. julija t. l. od 9. do 12. predp. v šolskem posloplju na Lipskem trgu št. 5 l.

Razpuščeno italijansko društvo. Tržaško namestništvo je na podlagi š-a 24. dr. zak. razpustilo italijansko dijaško društvo „Società degli studenti triestini“ v Trstu. Naš goriški dopisnik pa nam na drugem mestu javlja, da je slična usoda doletela tudi goriško „Società degli studenti friulani“.

Zidarska skupina NDO priredi v nedeljo, 30. junija 1912 peš—izlet v Barkovlje. Zbirališče ob 2 pop. pred „Nar. domom“ v Trstu, odkoder odhod v Barkovlje ob 2.30 pop. z godbo NDO in društveno zastavo na čelu. V Barkovljah se bo vršil ob 3.30 pop. velik javen shod na cesti pred kons. društvom. Dnevni red: „Preganjanje slovenskih zidarjev v Trstu in okolici“. Na shodu nastopi več govornikov. Po končanem shodu bo velika veselica na vrtu kons. društva „Alla Riviera“ z godbo, petjem, plesom, šaljivo pošto in tombolo. Veselica traja do polnoči. Vstopnina k veselici 40 vin. za osebo; ples 10 vin. komad.

ŠENTJAKOBSKI SEMENJ se bo vršil v nedeljo, dne 4. avgusta 1912. v korist otroškega vrtca CMD pri Sv. Jakobu. — Cenj društva se opozarjajo, da ta dan ne prirejajo veselice, temveč da se udeležijo te prireditve.

Vsaka slovenska rodbina binaj imela naročen „Slovenski ilustrovani Tednik“, ker nudi vsakomur obilo zabave, razvedrila in pouka.

Izlet na Brijunske otoke priredi jutri v soboto, na praznik Sv. Petra in Pavla družba Istra-Trst s svojim parnikom „Istria“. Odhod iz Trsta ob 8 zjutraj, povratek iz Brijunov ob 4 popoldne.

Peter in Pavlov dan v Trstu. Na praznik sv. Petra in Pavla dne 29. t. m. se vrne razkošno opremljen parnik iz svojega silajno uspelega atlantskega potovanja zopet v Trst. Prvi razred je bil popolnoma zaseden od Amerikancev iz najboljših krogov, zlasti je bilo mnogo poprašenj po luksurijsnih kabinah. Dejstvo, da je potovanje po jadranskem morju absolutno varno, da je vožnja začeti pri Azorskih otokih zabavna, ima kot posledico vedno večjo priljubljenost ladij Austro-Americane. Dne 6. junija odpotuje „Kaiser Franz Josef I.“ drugič v New-York. I. razred je skoro razprodan, po večini Amerikancem, ki se vkrcajo že v Trstu, med tem ko so se minula leta vkrcavali razredni potniki na Grškem ali v Italiji. Izrazi „Austro-Americane“ so strokovnjakom že davno dokazali, da raste število v Trst došlih Amerikancev od leta do leta, ker je velikega pomena za tujski promet v južnih Alpah, Istri in Dalmaciji. Za okrožna potovanja po Sredozemskem morju specialne nizke cene.

NAROČBE za oglase naslovite na „Inseratni oddelek Edinosti“, ako želite, da bodo oglasi takoj uvrščeni v našem listu.

Zveza jugoslovanskih železničarjev. Danes v petek zvečer ob 8 izredna pevska vaja. Ker sodeluje naš pevski zbor v nedeljo dne 30. t. m. na veselici zidarske skupine NDO v Barkovljah, so naprošeni tovariši pevci, da se gotovo udeležijo danes pevske vaje.

Pevsko društvo „Trst“. Danes točno ob 8 zvečer pevska vaja za moški zbor. — Z ozirom na to, da namerava naše društvo nastopiti dne 7. julija na CM slavnosti v Sežani so gg. pevci naprošeni, da pridejo prav gotovo vsi k pevski vaji.

Nar. del. organizacija.

Za danes dne 28. t. m. ob 7 zvečer se sklicuje društven shod v društveni dvorani ulica Sv. Frančiška 2. Pridite vsi!

— Skupina NDO „Plavži“ v Štednju sklicuje za jutri dne 29. t. m. ob 8. zv. društven shod v „Gosp. društvu“. Delavci plavžev zavedajte se! Pridite vsi na shod!

— Čitalnica NDO. Naznanjamo, da imajo pravico do čitanja listov v čitalnici NDO in ZJŽ. Kdor ni član ene ali druge teh dveh organizacij, nima nikake pravice čitati liste v čitalnici, še manj pa liste proč nositi. Događa se namreč, da zmanjka vsak dan kak časopis.

— NDO naznanja, da imajo pravico do podpore le oni člani, ki so že 2 meseca včlanjeni v organizaciji. S prvim dnem se podpora ne more deliti. Pri socialnih demokratih se dobi podpora šele po teku enega leta. To na znanje vsem, ki mislijo, da morajo že s prvim dnem dobiti vse od organizacije. Vsi taki delavci se ponavadi vpišejo v organizacijo le takret, kadar se jim pripeti kaka nesreča. Kadar postane bolan, ali kadar potrebuje odvetnika itd. Delavec mora biti torej vedno član organizacije.

Tržaška mala kronika.

Radi javnega nasilstva so včeraj zaprli 21letnega zidarja Ivan Frankoviča iz Kastavščine, ker se je uprl redarju in ga hotel nabiti, ko ga je ta zbudil, ker je spal na javni cesti.

Koledar in vreme. — Danes: Lev II. papež. Zorana. — Jutri: Peter in Pavel.

Temperatura včeraj ob 12. opoldne + 21.4 C°. — Vreme včeraj: Vroče.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno. Temperatura neizpremenjena.

Gospodarstvo.

Padanje državne rente. Državna renta pada neprenehoma in stoji danes 4¹/₂ renta na 87.25. Samov sredo je padla za 40 vin. Oni, ki so februarja meseca kupili rento iz zadnje emisije v nadeji, da napravijo dobro kupčijo, so se temeljito prevarili. Če bodo kurzi še nadalje padali, ali če se ustavijo in zopet opomorejo, je pač težko prerokovati. Borza je pač dostikrat mahasta; vendar je pri sedanjih gospodarskih in političnih razmerah mogoče preje pričakovati, da bodo še nadalje padali, kakor pa da zrastejo.

Gospodarska kriza v italijanski tekstilni industriji. Milan 26. Tridka Behna Frères v Milanu, ki je vodila zlasti obsežen eksport tekstilnih izdelkov v Turčijo, je prišla v konkurz. Prvotno je trdila ponujala svojim upnikom 20% poravnavo, katere pa niso isti hoteli sprejeti. Pasive znašajo 1¹/₂ milijona lir.

RIM 27. Da se vsaj delovna omejila kriza v tekstilni industriji, je trgovinsko ministrstvo sklicalo enketo, na katero je povabilo zastopnike in strokovnjake v tekstilni industriji ter ravnatelje vseh večjih italijanskih bank.

Kriza postaja zaradi tripolitanske vojne vedno bolj občutna, posebno pa od dneva, ko je proglasila Turčija splošni izgon italijanskih podanikov iz svoje države in bojkot italijanskega blaga. Italijanska vlada se na vse kriplje trudi omejiti to za gospodarsko blaginjo v gorenji Italiji velevažno gospodarsko krizo.

Vesti iz Goriške.

Velik javen shod narodnega delavstva v Šturijah pri Ajdovščini. Podružnica NDO v Ajdovščini je sklicala za nedeljo 23. t. m. ob 4 pop. v Šturijah pri Ajdovščini javen shod. Na shod se je vabilo delavstvo potom velikih lepakov, na katerih je bilo naznanjeno, da bo govoril strokovni tajnik Brandner iz Trsta. Zanimanje za shod je bilo velikansko. Delavstvo je nestrno pričakovalo napovedane ure. Že pred 4. uro pop., ko je dospel poročevalec strokovni tajnik Brandner iz Trsta, je bil prostorni vrt gostilne g. Budihne nabitopoln. Na vrtu ni bilo prostora za vso množico in morala je velika gruča ostati zunaj vrta. Z navdušenimi živjo-klici je pozdravilo zbrano narodno delavstvo došlega govornika iz centrale NDO v Trstu.

Takoj nato je otvoril shod predsednik podružnice NDO v Ajdovščini tovariš Kristijan Ergaver, ter predlagal za predsednika shoda tovariša P. Štibljaja, ki je bil enoglasno izvoljen. Predsednik tovariš Štibljaj se je zahvalil navzočim za ogromno udeležbo, pozdravil zastopnika centrale strokovnega tajnika, ter konstatiral v nadaljnjem izvajanju razveseljivo dejstvo, da se je začelo narodno delavstvo v Ajdovščini, Šturijah in povsod v okolici živahno zanimati za NDO, nakar je podelil besedo poročevalcu strokovnemu tajniku Brandnerju.

Strokovni tajnik prisrčno pozdravljen od navdušene množice je v nad 2 uri trajajočem zanimivem govoru med paznim poslušanjem temeljito raztolmačil pomen NDO — tako ekonomski kakor moralni — za jugoslovansko delavsko ljudstvo. Pokazal je lepe cilje za katerimi stremi NDO in katerim se vedno bolj približuje. Omenil je tudi boja, ki vlada med delavstvom v Trstu. Govornik je dokazoval, da so tisti, ki hočejo delavstvo terorističnim putem pridobiti za svojo organizacijo, ki v dosegu tega barbarizma celo stavkajo proti slovenskim delavcem — orodje na katero se na-lanja kapitalizem. — Mi smo bili in bomo vedno za skupen nastop, za solidarnost vsega delavstva, ker je boj razkosane in razkrojene proletarske mase proti krutemu gospodarstvenemu tlačitelju — popolnoma brezuspešen. Na gospodarskem polju, kadar se gre za povišanje plače, skrajšanje delavnega časa itd., je nadaljeval govornik, si moramo podati vsi izkoriščanci roke in udariti skupno proti sili, ki nas kuje v verige gospodarske odvisnosti.

Govornik je nato prešel na razmere, ki vladajo v ajdovski tovarni, kjer morajo delavci delati čez dan po 11, ponoči pa po 12 ur brez prestanka, kar nasprotuje obrtnemu zakonu. Pri tem dolgem in težkem delu so delavci naravnost nesramno plačani. Pri današnji veliki dragini zaslužijo po K 2.40 To bo treba odpraviti z močno organizacijo. Zato se mora vse delavstvo pridružiti organizaciji, ker je drugače bolj brez-pomemben. Ko je nato še razpravljalo o so-

Hočete imeti dobro obleko in po ceni?

Obrnite se zaupno v skla-
dišče izgotovljenih oblek

Armando Levi, Trst, ul. Carducci
32 vogal Santorio

cijalno-demokratskih in krščansko-socialnih delavskih organizacijah je dejal govornik, da bi ne mogel lepše zaključiti svoj govor, kakor pa stem, da sporoči vesele vesti, da se jugoslovanske, na narodni podlagi stoječe organizacije zrušijo v najkrajšem času v „Narodno-socialno zvezo“ in da tej močnejši zvezi pristopi tudi NDO. Ta zveza bo zvezana s češkimi nar.-socialnimi organizacijami in bo imela velikansko zaslugbo. Približujemo se času, ko bomo slovanski proletarci združeni vsi do zadnjega v slovanski delavski organizaciji. Razkropili so nas le naši sovražniki, ker so imeli pač interes na tem. Ampak čas, ko bomo spet eno telo, ko med češkim, ruskim, slovenskim delavcem itd. v govorjenju ne bo več razlike, ta čas pride. Z lastno silo, s lastno močjo ga dosežemo. Ta moč in sila je orožje — organizacija in stem orožjem si priborimo srečnejše čase, v katerih se ne bo širil obup, ampak le sreča in zadovoljstvo vseh, bratstvo in svoboda.

Navzoči so navdušeno pritrjevali, na koncu pa so dali duška svojemu navdušenju z gromovitimi živio klici.

K besedi se je oglašil tovariš Budihna, ki je spominjal na briske razmere v tovarni pred štirajkom. Sedaj se je že precej obrnilo na boljše. To je zaslug NDO, ki je potom odločnega nastopa, s stavko veliko koristila delavstvu. Treba pa nadaljevati, da se izpremeni vse kar je slabega na boljše. Zato se moramo organizirati vsi do zadnjega.

Ko je nato govoril še bivši delovodja v tovarni g. Kovač, ki je prosil delavce za odpuščanje, ker je za časa stavke z njimi tako slabo postopal in je nato širokovni tajnik še dal pojasnila na razna vprašanja, je predsednik zaključil ta veliki in lepo vspeli shod. Zagrmeli so nato zopet živio klici. Lepo je bilo videti iz vrta, napolnjenega z izkoriščenimi delavci, upajočih v lepšo bodočnost, medtem ko so se po bližnjih gorah pokazale majhne lučice, ki so začele bolj in bolj plameneti. Bili so kresovi. Dozdevalo se je človeku, da ta svetloba oznanja lepše dneve.

Iz Sežane. Prireditelji združenih odborov podružnic družbe sv. Cirila in Metoda dne 7. julija obeta da bo kar najlepša, ker se dela z vso paro. — Prostor je že določen, velik senčrat drevored je kakor nalašč za to napravljen; sicer je pa nepotrebno ga opisovati, ker se itak vsak, ki se je udeležil veselice dne 10. julija 1910 gotovo prav dobro spominja, da je nekaj lepega, mikavnega, privlačnega. — Vrhunec krasote pa bo zvečer, ko se zabliščajo na veseljem prostoru nebroj acilenskih lučic.

Leta 1910 je prinesla enaka prireditelji čistih 1700 K; letos pa srbimo vsi, bližnji in daljni Kraševci, posebno pa naši Trižančani, da ne zaostanemo za prireditelji l. 1910.

Pravilo, da v tretje gre rado in tudi tukaj se bo to zgodilo, ker za Opčinami, Rodikom, mora priti Sežana. — Dne 7. julija v Sežano.

Poslopje c. kr. goriške gimnazije. V začetku osemnajstega stoletja so jezuiti zgradili to stavbo in uredili so v njej gimnazijo, v dvajsetem stoletju je romalo par sto aktor na Dunaj, predno se je prebarvalo hišo in se je podložilo šolske sobe z železnimi traverzami. Drugače bi se znalo pripetiti da bi na pr. dijaki prve gimnazije zleteli malo prehitro v osmo in odtod vsi v bratskem objemu v klet. Druge spremembe ni doživela gimnazija tekom stoletij...

V tem času so rastle krasne stavke gimnazij in realk na severu kakor gobe. Sploh kar je dobil jug monarhije, je dobil iz... strategičnih ozirav, oziroma ker se nam je moralo dati, vse drugo je bilo priberačeno. Ta ziral je vsaj vladal do najnovejšega časa in še vlada.

Ta goriška gimnazija! Dijaki so nako-pičeni v šolskih izbah, kot ovce v hlevu in v starih dobrih časih je lahko profesor s katedra dijaka v zadnji klopi s palico klestil. — Po zimi se razbili železno peč, da prijava okoli sedeče omotica vsled vročine. Mši so v tem zavodu jako krotke in udomačene živalice, priskakljajo med poukom v sredo sobe, ugrabijo košček kruha in zopet ubežijo. Stranišča so kulturno-historičnega pomena za proučevanje snage srednjega veka. Po kabinetih se prenaša vsled pomankanja prostora omare iz kota v kot, sicer pa so vsi tako dobro dotirani, da morajo delati stari profesorji iz stare šare stare čudeže. Konferenčna soba je tako prostorna, da se vršijo pred vsako konferenco velike predpriprave, predno je vsem profesorjem omogočeno, dobiti prostora v njej.

Gimnazija ima sedaj 1000 dijakov. Taka številka niso predvidjali jezuiti in ker se ne more spraviti dijake dveh razredov v jeden kakor na Kitajskem, je prišla doba romanja. Danes tukaj, jutri tam, profesor semkal, dijak tja, kabinet tukaj, stranišče tam, vse po pravilih in predpisih. Dobro bi bilo, ako bi prišel kak naučni minister na naučno potovanje v Gorico.

Volitve v okrajno bolniško blagajno. Te dni so se vršile volitve v nadzorstvo, načelstvo in razsodišče imenovane blagajne. Delavski delegati so izvolili v načelstvo sledeče člane: Ivana Arčon, Mihaela Markič, Alfreda Callini, Antona Sella, Josipa Sbarsila in Hugona Cargneta. Delodajalci so izvolili: dr. Ivana Novak, Rudolfa Drufovka in Ivana Kravos.

V nadzorstvo so voljeni od delavcev: dr. Dermota, Josip Drašček, Dominik Trancelli in Viktor Leon. Od delodajalcev: dr. Karl Podgornik in Ludvik Lukežič.

V razsodišče so izvoljeni delavci: Josip Medvešek, Alojz Čevdek, Franc Delpla. Vsi delegati skupno so izvolili Franca Sokola in dr. Rudolfa Gruntarja.

Predlog slovenskih delegatov, ki nalaga načelstvu, naj preskrbi da bo imelo nadzorovalno oblast c. kr. okrajno glavarstvo in ne več goriški magistrat, je bil sprejet enoglasno.

Bratno in pevsko društvo „Slovan“ v Kobilju je imelo dne 20. t. m. redni letni občni zbor, na katerem je bil izvoljen tudi novi odbor.

Izvozni trg za sadje in zelenjavo. Na goriškem izvoznem trgu se je prodalo v torek in sredo: 7 kvintalov jabolk po K 36, 170 kvintalov hrušk po K 32, 28 kvintalov breskev po K 90, 190 kvintalov črešenj po K 48, 110 kvintalov fižola po K 20, 50 kvintalov graha po K 20, 210 kvintalov krompirja po K 14.

Na svilodnem trgu se je dosedaj prodalo 7063 kilogramov svilodov po K 250 kilogram.

Špijonaža... Goriška policija je aretirala nekega brusarja, Ivana Clemente iz Tarcette v videmski provinci, ker je osumljen špijonaže.

Društvo furlanskih visokošolcev — razpuščeno. V sredo opoldne se prikazal policijski komisar dr. Casapiccola s petimi redarji pred lokali tega društva in je pokazal predsedniku namestništveni odlok, ki ukazuje, da se takoj razpusti društvo. — Razlogi tega strogega odloka dosedaj še niso znani.

Historija o 1500 puškah. Pred dnevi smo poročali, da so poskrili v podstrešju klerikalne „Banca Friulana“ 1500 popolnoma novih vojaških pušk. Radoveden čitatelj se je obrnil naravnost na uredništvo „Eco del Litorale“, ki je z omenjeno banko v ozkih stikih.

Uredništvo je odgovorilo temu radovednežu v številki od srede, da za sedaj, „ko sadje ni še dovolj dozorelo, ne more povedati, čemu bo služilo onih 1500 pušk“. — Čuden, jako čuden odgovor.

Oddaja tobačne trafike. Odda se tobačna trafika v Ronkah šte. 292. Zadevne ponudbe, pravilno kolekovane, je doposlati do 9. julija 1912 dopoldne do 10 vodstvu c. kr. finančnega nadzorništva v Gorici.

Vesti iz Istre.

Iz Brega. — V nedeljo dne 23. t. m. sem po naključju zašel v Boljunec. Ker so bile pevske vaje združenih pevskih zborov iz Doline, Boljuna, Boršta in Ricmanj v hiši, kjer je gostilna, sem naravno tudi prisostvoval pevskim vajam. Pevci in pevke so izvajali dobro svoje točke in pričakovali je povsem gotovo, da bodo na veselici CM podružnice za Breg dne 7. julija t. l. v Boljuncu nas izredno zabavali. Na petju se pozna, da se gg. pevovodje Venturini, Jereb, Košutnik, Šuc in Žerjal res trudijo pri poučevanju svojih zborov ter potem za skupen zbor, za kar jim gre vsa čast. Posebno pa se muči in trudi gosp. Venturini podružnični predsednik, ki je duša vsemu delu.

Ožalovanja je vredno, da je manjkalo pri skupni vaji kakih 50 pevk in pevcev.

Veteran.

Iz Dekani. — Tukajšnje „Konsumno društvo“ priredi v nedeljo, dne 30. t. m. zabavo s petjem in godbo. Zabava se prične ob 4 popoldne in se nadejamo obilnega obiska rodoljubov iz Kopršine in posebno onih iz Trsta in okolice. — Ker je imelo „Kons. društvo“ letos veliko škodo s požarjem, ki mu je uničil skoro polovico poslopja, se nadeja, da mu rodoljubi prispejijo na pomoč s tem, da posetijo zabavo, ki je prosta vstopnine.

Sam v opatijskem kopališču. (Dopis iz Opatije.) Pod tem naslovom prinaša

Poslano.

Da se preprečijo nesporazumljenja, čast mi je javiti svojim p. t. klijentom, da gosp. dr. Ferfolja ni več koncipijent v moji pisarni.

V Trstu, dne 28. junija 1912.

Dr. Feliks Kovačič,
odvetnik.

POZOR VSI!

V dobroznani zalozi izgotovljenih oblek

ulica Arcata št. 1, nasproti gostilne „All'Antico ussaro“.

Počeni od ponedeljka se bo prodajalo vse blago, obstoječe iz moških in deških oblek, zimskih sukenj, ulsterjev, debelih jopičev, volnenih in bombažnatih hlač za delavce, modre in rumene barve, spodnjih hlač, spodnjih in nav. srajc itd. itd. po izredno nizkih cenah, tako da se ni bati postene konkurence.

Radi tega vabi podpisani lastnik slavno občinstvo, da si prej ogleda njegovo skladišče, predno nakupuje goriomenjene predmete.

Udani VITTORIO PISCUR.

POZOR VSI!

Mnenje gosp. dr. a Z. Tkalčič-a

ZAGREB

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Rad Vam potrjujem, da sem dosegel z ŽELEZNATIM KINA-VINO SERRAVALLO (Vino di China Ferruginoso Serravallo) dobre uspehe v raznih slučajih malokrvnosti. Vaš izdelek ima poleg drugih prednosti pred drugimi železnatimi vini tudi to, da se rado jemlje, ker ima okus prijetnega likerja.

ZAGREB, dne 5. marca 1910.

Dr. Z. TKALČIČ.

Naročite si

Izhaja v Ljubljani ter stane a četrt leta 2 K, za pol leta 4 K in je najbolj zanimiv in zabaven časopis.

Natečaj.

Živnostenska banka v Pragi namerava sezidati novo bančno poslopje za svojo filialko v Trstu in naznanja tem potom občni razpis za razna dela. — Na eno generalno podjetje bodo oddana sledeča dela:

1. Stavbinska dela.
2. Betonska dela in dela iz armiranega betona.
3. Kamnoseška dela.
4. Tesarska dela.
5. Kleparska dela.
6. Strežna dela.
7. Mizarska dela.
8. Železnina in ključavničarska dela.
9. Slikarska in tapecirarska dela.

Oferti za gori imenovana dela se imajo od enega generalnega podjetja predložiti v direkcijiski pisarni ŽIVNOSTENSKE BANKE - FILIALKE V TRSTU najpozneje dne 20. julija 1912 do 12 ure opoldne. — Stroškovniki in načrti so na razpolago (kolikor je kopij) z odškodnino od kr. 20— v sekretariatu ŽIVNOSTENSKE BANKE - FILIJALKE V TRSTU za časa uradnih ur. Pogoji ležijo tudi tam na ogled, in si morejo interesi pogoje kopirati. (Pogoji se ne izroče nobenemu podjetju).

VADIJ od 5 % celokupne svote se položi pri ŽIVNOSTENSKI BANKI - FILIJALKI V TRSTU. Potrditev o položanju vadija se ima priložiti ofertu.

Ponudbe, katere so prekasno vložene, ter ponudbe, katere ne odgovarjajo razpisnim pogojem se ne bodo vpoštevale. Vse ponudbe se imajo predložiti v zapečateni kuverti z napisom: OFERT — STAVBA — ŽIVNOSTENSKA BANKA TRST.

Živnostenska banka v Pragi presodi prispele oferte popolno po svojem preudarku in more v potrebnem slučaju celi razpis: nulirati.

Za ponudbe, ki ne bodo sprejete, ponudniki nimajo pravice zahtevati nikake odškodnine, dobijo pa svoj vadij tekom 4 dni po odločitvi oddaje nazaj.

Vsa natančna razjasnenja podaje naš arhitekt in voditelj stavbe gosp. Josip COSTAPERARIA, ulica Aleardi šte. 826 od 9 do 10 ure dopoldne.

ŽIVNOSTENSKA BANKA

filialka v Trstu.

Vsem : gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda!

„Slov. narod“ od 25. junija t. l. vest, ki se nanaša na interesu zdravilišča Opatija po pravi, ker ne odgovarja povsem resničnemu dogodku.

Dne 21. t. m. nas je večja družba lovila ribe vretenice (scombr) in sicer okoli takozvane „Boje“, par sto metrov od opatijskega pristanišča in čez pol morske milje od kopališča „Angiolina“. Kar naenkrat se je pojavil pod ladjami morski volk (Pescan), ki nam je potrgal več mrež. Da se stori temu poklicanemu capinu kaj, sta se dva izmed nas, ki se v te stvari najbolj razumeta, pripravila, da ga vjameta. Me tem ko je eden privezal na vrstico eno vretenico (scombro), je drugi napravil zanjko iz močne vrvi. Privezano vretenico sta spustila z zanjko vred v morje. Ni bilo treba dolgo čakati, ko se je prikazal pogrešni nepridiprav, ter se skozi zanjko zaletel proti vretenici (scombru). V tem trenutku je g. Ivan Drujevič potegnil zanjko in morski volk je bil v naše veselje vjet, potegnjen iz morja in vržen v ladjo, kjer so imeli trije možje dovolj opraviti, da so ga uhrotili in zvezali za rep, na kar je postal tako krotek.

Tako se je odigral dogodek z morskim volkom in ne somom.

Občinstvo v kopališču „Angiolina“ tem ni niti slutilo, ker se je ves ta dogodek odigral okoli osmih zvečer in pol milje od kopališča „Angiolina“, ki je — kakor vsa druga kopališča — obdano z železnimi mrežami, skozi katere sploh ne more priti kako večje morsko bitje. Ujet morski volk je bil res mlad in ni bil niti dva metra dolg.

Toliko v pojasnilo, da ne bo kdo mislil da v Opatiji plešejo morski volkovi kvadrili z kopališčnimi gosti. A. V.

Iz Materijske občine dne 19. junija. V Materiji se je vršila dne 23. septembra lanskega leta seja občinskega odbora, v kateri se je v sporazumu s krajnim šolskim svetom soglasno sklenilo, da se bodo leto t. j. l. 1912 gradila v naši občini tri pre potrebna šolska poslopja in sicer v Slivju Golcu, in v Materiji. Te šole so silno potrebne ker dosedanja v najem vzeta poslopja ne odgovarjajo že davno več modernim šolskim zahtevam. V svrhu nabave potrebnega denarja se je sklenilo najeti posojilo na amortizacijo in to posebno rad tega, ker dosedanja izdatki za plačevanje najemnine najetih šolskih poslopij bi skoraj zadostovali za amortiziranje najete svote. Na ta način bi prišli zlahka, ne da bi ubožni davkoplačevalci mnogo občutili, do potrebnih šol.

Dne 22. februarja t. l. vršila se je pr. l. občinska seja novega odbora, v kateri je prišlo na dnevni red zopet vprašanje o gradbi omenjenih šolskih poslopij. In sedanj. občinski zastop nevpoštevajoč pravilne na redbe prejšnjega odbora je sklenil z 14 proti 10 glasom, da se omenjenih šol ne bi gradilo.

Pripomniti pa je, da so glasovali proti le tisti odborniki, kateri zastopajo tak. šolske občine, ki imajo že šole zgrajene oziroma zagotovljene, da se bodo že leto gradile.

V smislu tega dopisa vložili smo utot na c. kr. okrajno glavarstvo, ali do dane nismo dobili še nobene rešitve, če tudi je že štiri mesece od tega. (Take pritožbe sploh ne gredo na okrajno glavarstvo, ampak na deželni odbor, ker spada zadeva v lastno delokrog občine. — Op. ured.)

Priznati moramo, da se je krepko zavze za to prepotrebno stvar naš ugledni gospod nadžupan ali vsled neke interesirane stranke je vsa ta zadeva za več časa pokopana.

Da bo pa cenjeno občinstvo zvedelo v kakšnem stanju so naša šolska poslopja, naj povem, da se je dne 14. t. m. ravno med šolskim poukom v materijski šoli zrušil del poslopja. Le slučaj je pripisal da se je to zgodilo v kuhinji, kjer ni bilo ta čas nikogar.

In v take šole moramo pošiljati svoje otroke!

S tem je menda dovolj označeno, kakšna revščina je pri nas glede šolskih poslopij. Nekateri velmožni občinski odborniki se zelo motijo, če mislijo, da s tem ker ovirajo gradbo toli potrebnih šol, kori stijo davkoplačevalcem naše že itak siromašne občine. Naj bi vendar malo pomislili in uvideli bi, da ravnanje ravno nasprotno, kajti radi tega morali bomo poleg najemnine za šolska poslopja plačevati še posebne stanarine učiteljskemu osebju. Razume se da vsled takih razmer trpi tudi šolski pouk. Davkoplačevalec.

Umor v Trebčah in njegova predzgodovina

O krvavem dogodku, ki se je odigral 19. t. m. v Trebčah je „Edinost“ že poročala, vendar pa je v dolžnost povrniti se še enkrat k temu poglavju ne zato, da bi branila nesrečnega Karla Hrovatina, ki si je otežil vest s tako hudim dejanjem, ampak zato da javnost zve, kako greše vsi oni, ki iz škodoželjnosti, ali vsled prigrvarjanja pohlepnežev, zapuste svojo imovino drugim, na škodo ožjih sorodnikov. Vodilna misel današnjega članka je svariti naše ljudi pred enako prigreho, kakor se je dogajala v Trebčah in stem indirektno prislila nerazsodnemu človeku morilno orožje v roke.

Tora k stvari!

Pokojni župnik, v čigar hiši se je odigral tragičen dogodek, je bil po smrti svojega očeta glavni dedič lepe zapuščine vendar bi imel izplačati glasom čporoke bratoma: Matiji in Francetu vsakemu po 1400 K. Istotako bi imel izplačati vsakemu bratu družih 1400 K iz zapuščine po pokojnem stricu Monsig. Hrovatinu kanoniku in župniku na Opčinah. Do teh dveh legatov pa župnikova brata nista nikdar prišla, ker jim je ta kategorično lastnovoljno napravil račun, da sta svojo dedščino porabila. Ko sta bila oba brata še mlada, sta mu zaupala in mu verjela, ko ju je zagotavljal, da je njim imetek dobro in plodonosno shranjen. D. bi ju potolažil in prepričal da misli prav z njima, objavljaj, da bo njegovo lepo premoženje po njegovi smrti njih last. Brata sta mu verjela in to tembol, ker je bil oznanjevalec božje resnice. Da bi svoje obljube podkrepil še bolje, pustil je, da je starejši brat Matija gospodaril na njegovem premoženju v Trebčah, mlajši France pa na istotako njegovem posestvu nad Sv. Ivanom France pa mu vkljub temu ni verjel mnogo. Kako ga prepričati? Pripravil ga je tega, da je poročil njegovo tedanjo kuharico. Obljubil je zarcencema nebesa na zemlji tako, da je bil mladi par prepričan, da je zadel terno s tem, da ga je ubogal. No, toliko Matiji, kakor Francetu ni bilo hudo, dokler je župnik brat imel pri sebi bolj starikavo in dobrodušno kuharico, ki je prigrvarjala trdemu gospodu naj pomaga svojim sorodnikom. Gospod jo je uboga vendar pa ni pozabil z obema rokama — in to s prav bogatimi obrestmi — pograbiti kar je z eno dal. Prodajal je namreč glavne prideleke s polja in vinogradov — kate sta na svoje lastne stroške obdelaval brata.

Kako sta oba brata skrbno pitala kra vo, katero je molzel župnik brat, o tem bi se dalo napisati jako zanimivo čtivo.

Grenke ure katere ste užili obe družini so izšle po večini iz začasa paševanja zadnj. kuharice. Mlajši brat France, sit prelepega življenja na bratovem premoženju, je pobral in kopita, in šel na dalino, in tako zalužil toliko — da ni več stradal — kakor ob bratovi dobroti.

Dočakal pa ni bratovih dobrot kateri so mu bile obljubljene. Umrl je. Njegova žena pa tudi ni čakala obljubljenih nebes — odšla je po sili — župnikove hiše — in se daj stanuje drugje.

Starejši brat pa je dočakal, da je prišel župnik brat uživati pokojnino v Trebčah kuharico. Po župnikovim prihodu v Trebče se je za ubogega brata pričelo tako življenje, kakoršnega bi človek ne želel najhujšemu sovražniku. On in žena sta bila priključena da sta morala hoditi zadnje čase na dalino. Eno hčer jim je župnik brat zapodil kakor psa iz hiše.

Nad 40 let se je Matija ubijal na premoženju, zginila mu je kakor kafa denarščina 2800 K. — obetala se mu je beraška nalica. Od brata župnika ni pričakoval nič in ko je do kosti izmorgana para hotela k bratu župniku, da ga pozdravi, ko se je ta poslovil od tega sveta, zastopila mu je kuharica pot, ker se je bala, da bi mu o svoji smrti ni dovolil brezplačno stredo do smrti.

Župnik brat je umrl. Pustil je oporoko po 100 kron sta dobila brat Matija in njegova žena. — 10 K je dobil njih sin Karlo, ki je tudi najmanj deset let trdo in brezplačno delal na stricvem premoženju. Deleči po pokoj. Francetu so dobili po 200 K za obljubljena nebesa na zemlji.

Za to lepo dedščino so sorodniki zgubili legatve v znesku 5600 K, katere bi imeli plačati pokoj. župnik — delali pa so skoraj brezplačno na župnikovem premoženju skupno nad sto let! (Oba brata po najmanj 30 let je 60 obe ženi skupno 40 let — a njih otroci pa ostanek). Človek misli in sodi!!!

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 slovi, besedo. Največje letno besedno računajo enkrat več. Najmanjši prihodek znaša 40 slovi. Plača se takoj lister. oddelku.

Ljudski ples priredijo mladeniči na Barjani pri Komunju dne 29. junja. Sviral bo nabrežinska godba. Začetek ob 3. pop. 1368

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem otvoril tapetirarsko delavnico v ulici del Toro št. 13. — Spoštovanjem Ljudski Komerički, Trst 1370

Oddajo se stanovanja z eno, dvema ali tremi sobami, z vodo v kuhinji, takoj in 24. avgusta. Via Amerigo Vespucci 8, Sv. Jakob 1371

Trgovski pomočnik išče službo v mestu ali na deželi. — Naslov pove in-erstu oddelek Edinosti. 1353

Prodaja bombaževine, slik in dežnikov. Via Stadion št. 19, I. nadstropje, Ivaš Klun. 431

Fotograf Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10, Gorica, Gosposka ulica 7.

Stalni krajevni agenti zmožni nem. sprejemati ali pa nastanijo s stalno plačo za prodajo dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. — Ponudbe pod „Merkur“, Brno Neugasse 20. 245

Proda se gostilna „Grotta“ v Trstu, ulica Tivarnella št. 5
Za informacije obrniti se istotam.

Fotografski atelje
G. V. SAPIENZA
Trst, ul. Barriera vecchia 27.
Fotografije v vseh oblikah na svetlem in temnem papirju. Skupine in vsakovrstni posnetki izven ateljeja. Dela in povečanja v vseh barvah na olje, ahvare in paste. Fotografira se v vsakem času. Atelje je odprt od 8. zjutraj do 6. zveč.

Slovenci in meščani!

Vaša dolžnost je, da se poslužujete le v slovenski brivnici v ulici Sette Fontane št. 13, za to se Vam toplo priporoča udan

ANTON NOVAK,
brivec.
SVOJI K SVOJIM! SVOJI K SVOJIM!

Gualtiero Cozzio
Passo San Giovanni 2 in Torrente 15 (nasproti Chiozzi) Trst

PRVA brusarska
DELAVNICA
za električni motor.
Bogat izbor škarij brivnih britve, nožev itd. itd. itd.
Brušenje vsakovrstnih rezil in strojev za striženje las.

Salumeria - Buffet

Trst, via Carlo Ghega št. 8.
Vsakovrstno prekajeno meso, kuhano in surovo. Izvrstno vino, črno in belo.
Prvovrstno pivo.
Priporoča se za obilen obisk
JAKOB VOLPIN.

Prodaja govejega mesa

iz Srbije
V TRSTU — Centrala v ulici Giosue Carducci št. 3 (občinski paviljon).
TELEFON št. 2567.

Podružnica pri Sv. Jakobu, ul. Pozzo 20.

Prodaja se meso po sledečih cenah:
Sprednji deli s prilogo od K 148—164
Zadnji „brez“ kosti K 180 2-04
Zadnji „brez“ kosti K 252

Vedno na razpolago sveža teletina, jagnjetina in kuretnina I. vrste.

STIPAN MIMIOA

trgovina dalmatinskih vin
lastnega proizvoda iz Rogaznice pri Omisu
GOSTILNA v ulici sette Fontane št. 2 (vokal Piazza Barriera)
BUFFET v ulici Nuova št. 5.
GOSTILNA v ul. dell' Istria št. 14.
Vino na debelo in za družino v vseh gostilnah.

Dobro jutro! Kam pa kam?

„Grem kupit par čevljev.“ — „Ako hočete biti dobro postrežen, Vam svetujem, da groste v ulico Riborgo št. 31 (Al buon Operaio)“
tam dobite vsakovrstno obuvalo od najfinejših do najnavadnejše vrste po nizki ceni. SVOJI K SVOJIM! — Priporoča se lastnik
M. IVANČIČ

TASSAMETRI AUTOMOBILI TRIESTINI

družba z o. z.
— Trst — ulica Tiziano Vecellio št. 3. — Telefon št. 250. —

Izleti na vse kraje

in varne. — Cene zmerne po dogovoru.

Zaloga tu- in inozem. vin špirta likerjev in razprodaja na drobno in debelo
JAKOB PERHAUC
Trst, Via delle Acque št. 6, Trst
(Nasproti Caffè Centrale)
Velik izbor francoskega šampanjca, penecih desertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux Burgunder, renskih vin, Mosella in Obianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, alivovec in brinjevec. Izdelki I. vrste, dolgi iz do- tičnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Razpo- šilja se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franco.
Razprodaja od pol litra naprej. 263

ODLIKOVANA
tržaška prodajalna obuval
ULICA GIOSUE CARDUCCI ŠT. 21
Razn. različnih izborov najfinejših moških in ženskih obuval po najnižjih cenah se prodajajo tudi po izrednih cenah:
Usnje Boxcalf s trakovi . . . po K 10.—
Usnje Boxcalf z elastiko . . . po K 10.—
Usnje Boxcalf oblika Derby . . . po K 10.50
Usnje Boxcalf z zaponami Triumph po K 10.50
Enaki za dečke 1 K manj. — Vskov. blago I. vrste.
Oblike moderne. — Delo zelo trpežno.

JOSIP BABIČ - Trst
via San Marco št. 12.
Priporoča svojo na novo prevzeto in urejeno

GOSTILNO
Toči se vipavsko belo vino, istrsko črno, opol dalmatinski, vermut, marsala. Kuhinja domača vedno na razpolago — z gorkimi in mrzlimi jedili. —

Martin Dovgan

Trst, ulica Giulia 86.
Priporoča cenj. občinstvu svojo na novo prevzeto in že 50 let obstoječo trgovino jestvin in kolonijalnega blaga.
Dobira se Kolinsko kavo, Ilirske testenine ter rezno blago iz narodnih tovarn. Razpošilja po pošti dnevno pakete do pet kg naprej. — Blago vedno sveže in I. vrste. CENE ZMERNE.
SVOJI K SVOJIM!

Ako želite jesti vedno dobro testenino zahtevajte samo eno iz tovarne

EMILIO KOČEVAR

v Trstu, ul. Vittorino da Feitza 3
uhod v ul. Casimiro Donadoni.

Avogust Höhl
via Station 35.
Velik izbor Placqué-verdiz ga- antiruh in privrskov. Napravni in zaponarice. Zlate, srebrne, nikelnate in jeklene ure. Regulatorji iz prvih tvojic „Zeit“ in „Omega“. Poprave z ga- rancijo enega leta. Gramo- font in ploče vseh vrst.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave
TELEFON 1743.
Najbo jst vir za dobivanje pečene kave.

Umetni : fotografični
pri sv. Jak- pri sv. Jak-
ob - TRST. ob - TRST.
ulica Rivo št. 42 (prililje)

Invitirajte vsake fotografske delo, ka- koe tudi razgled, posnetke, notra- njost lokalov, poročila, ploče za vsakovrstne spomelnike itd. itd. itd.
Posebnaost : Povečanje vsakotere fotografije.
Kadi odobnosti P. K. narodnikov sprejema naročila in jih izvrši na domu, eventualno tudi zunaj mesta.